

KANSALLINEN HOITOHENKILÖSTÖN URAMALLI

1 Uramallin kehittämisen lähtökohdat ja tarve

Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelma painottaa sosiaali- ja terveysalan koulutuksen sisältöjen ja toteutuksen kehittämistä siten, että ne mahdollistavat tehtävärakenteen ja työnjaon kehittämisen sekä vastaavat työelämän osaamistarpeisiin. Tavoitteena on parantaa hoitohenkilöstön mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen sekä työuralla etenemiseen sekä lisätä alan veto- ja pitovoimaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan (STANK) alaisen hoitohenkilöstön koulutuksen koordinaatiojaoston työskentelyssä tarve kansalliselle hoitohenkilöstön uramallille on ollut esillä. Jaoston keskeisenä tehtävänä on valmistella hoitohenkilöstön peruskoulutusta ja erikoistavaa koulutusta koskeva asiantuntijanäkemyksistä tarvittavista strategisista valtakunnallisista toiminnoista sisältäen toimenpide-ehdotukset hoitohenkilöstön koulutuksen ja osaamisen valtakunnalliseen ohjaukseen liittyvistä kysymyksistä muun muassa asiantuntija- ja tehtävärakenteen kehittämiseksi. Jaoston työskentelyyn kuuluneessa STM:n julkaisemassa hoitohenkilöstön erikoistumiskoulutuksia koskevassa selvityksessä (<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4428-2>) yhtenä toimenpide-ehdotuksena esitettiin asiantuntijarakenteen kansallisen viitekehysten mallintamista, minkä tarvetta mm. erikoistumiskoulutukset lisäävät. Tarve kansalliselle hoitohenkilöstön uramallille on esitetty myös muissa kansallisissa selvityksissä ja suosituksissa esimerkiksi Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen -hankkeen loppuraportissa (<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/server/api/core/bitstreams/22b7f694-7c2e-499d-bbac-b96faac5a4e3/content>).

Monet hyvinvointialueet ovat aloittaneet urapolkujen kehittämistyön ja toivoneet siihen kansallista tukea erityisesti yhtenäisyyden muodostamiseksi moninaisten tehtävänimikkeiden osalta.

Kansallinen uramalli perustuu Itä-Suomen yhteistyöalueella tehtyyn uramallin kehitystyöhön. Sitä ovat olleet luomassa Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Keski-Suomen ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden hoitotyön johtajat ja asiantuntijat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön työ- ja virkaehtosopimuksen (SOTE-sopimus) tasopalkkajärjestelmä tulee voimaan 1.10.2026. Tämä Kunta- ja hyvinvointialue-työnantajien (KT) neuvottelema uusi järjestelmä (tasopalkkamalli) tulee velvoittamaan hyvinvointialueita; se korvaa vanhan hyvinvointialueiden palkkausjärjestelmän. Samalla sote-tasopalkkamalli mahdollistaa hyvinvointialueilla hoitohenkilöstörakenteen uudelleen tarkastelun erityisesti palvelujen tuottamiseen tarvittavien tehtävien näkökulmasta. Hoitohenkilöstön uramalliluonnoksessa tasopalkkamalli on huomioitu.

Hoitohenkilöstön kansallinen uramalli on viitteellinen ja suositusluontoinen, ja hyvinvointialueet voivat halutessaan hyödyntää sitä omissa organisaatioissaan. Malli tarjoaa

hyvinvointialueiden tueksi hoitohenkilöstön tehtävien rakenne-ehdotuksen tehtävänimikkeineen. Uramallin yhtenevä nimikerakenne eri ammattiryhmille tukee hoitohenkilöstön osaamisen tunnistamista ja hyödyntämistä.

2 Kansallisen hoitohenkilöstön uramallin keskeiset periaatteet

Uramalli kuvaa keskeiset kliiniset hoitotyön ammatti- ja asiantuntijatehtävät sosiaali- ja terveysalalla. Malli on ylätasoinen, geneerinen, jotta sitä voidaan soveltaa hyvinvointialueiden erilaisiin henkilöstörakenteisiin ja eri ammattiryhmiin, kuten kaikkiin sosiaali- ja terveysalan toisen asteen tutkinnon ja ammattikorkeakoulutasoisen tutkinnon ammatteihin. Uramallissa tärkeää on huomioida, että tehtävän tason arviointi perustuu työnantajan määrittelemiin tosiasiallisiin työtehtäviin, ei esimerkiksi työntekijän mahdollisiin omaehtoisiiin koulutuksiin.

Hoitohenkilöstön uramallissa kuvataan keskeiset hoitohenkilöstön ammattitehtävät, joita ovat terveydenhuollon ammattitehtävät, terveydenhuollon vaativat ammattitehtävät, terveydenhuollon asiantuntijatehtävät, terveydenhuollon vaativat asiantuntijatehtävät ja terveydenhuollon erityisasiantuntijatehtävät. Lähihoitajat voivat toimia sekä sosiaali- että terveydenhuollon tehtävissä, minkä vuoksi uramallissa mukana on kaksi sosiaalihuollon ammattitehtäväryhmää (sosiaalihuollon ammattitehtävät, sosiaalihuollon vaativat ammattitehtävät). Sen sijaan esihenkilö- ja johtamistehtävät eivät sisälly tähän uramalliin, sillä niihin on omat urapolkunsaa.

3 Kansallisen hoitohenkilöstön uramallin keskeiset elementit

Uramallin keskeiset elementit ovat tehtävänimike, tehtävän tasot (A-E), tehtävä, tehtäväkuva ja pätevyys.

3.1 Tehtävänimike

Uramallissa käytetyt tehtävänimikkeet ovat:

- Lähihoitaja
- Erikoistunut lähihoitaja
- Lähihoitaja asiantuntijana
- Tutkintonimike esimerkiksi lähihoitaja, sairaanhoitaja, fysioterapeutti, toimintaterapeutti, bioanalyytikko, suuhygienisti
- Erikoistunut + tutkintonimike, esimerkiksi erikoistunut sairaanhoitaja, erikoistunut fysioterapeutti, erikoistunut toimintaterapeutti, erikoistunut bioanalyytikko, erikoistunut suuhygienisti
- Asiantuntija(xx) esimerkiksi asiantuntijasairanhoitaja, asiantuntijafysioterapeutti, asiantuntijabioanalyytikko
- Kliinisen xx asiantuntija, esimerkiksi kliinisen hoitotyön asiantuntija, kliinisen lääkinnällisen kuntoutuksen asiantuntija, kliinisen diagnostiikan asiantuntija
- Xxx -tieteen asiantuntija, esimerkiksi kliinisen hoitotieteen asiantuntija

3.2 Tehtävän tasot

Tehtävätasojen (A-E) määrittelyn tekee työnantaja omien kriteereidensä pohjalta ammattihenkilön tehtäväkuvan ja sen vaativuuden mukaan. Tasojen kuvauksia määriteltäessä voidaan hyödyntää esimerkiksi Patricia Bennerin (1980) Aloittelijasta asiantuntijaksi –teoriaa, muita teorioita tai malleja taikka muita vastaavia sovellettavissa olevia kuvauksia. On kuitenkin huomioitava, että uramallin keskeinen lähtökohta on tehtäväkuva ja sen vaativuus, minkä mukaan työnantaja muun muassa määrittää ammattihenkilön palkkausta omien kriteereittensä pohjalta.

A-tasolla ovat perustehtävässä toimivat vastavalmistuneet ja uudessa työtehtävässä aloittavat. Tasolta toiselle eteneminen edellyttää vastuun ja osaamisen lisääntymistä. Tasoja tarkasteltaessa on huomioitava, että tarkemmat tasokuvaukset tehdään paikallisesti hyvinvointialueilla.

3.3 Pätevyys

Pätevyys tarkoittaa tehtävän edellyttämää koulutusta ja osaamista, jonka tiedot ja taidot on hankittu koulutuksella tai työssä hankittuina tietoina ja taitoina.

- Pätevyys sosiaali- ja terveydenhuollon ammattitehtävissä: Työntekijältä edellytetään sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa tutkintonimikkeellä lähihoitaja, taso A
- Pätevyys sosiaali- ja terveydenhuollon vaativissa ammattitehtävissä: Työntekijältä edellytetään sosiaali- ja terveysalan erikoisammattitutkintoa tai sosiaali- ja terveysalanperustutkintoa ja työssä hankittua osaamista, tasolla B-C myös erikoisammattitutkinnosta suoritettua osaa, erikoistumiskoulutusta, täydennyskoulutusta tai vastaavia opintoja tai työssä hankittua osaamista
- Pätevyys terveydenhuollon asiantuntijatehtävissä: Työntekijältä edellytetään sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoa tai terveydenhuoltoalan aikaisempaa opistoasteista tutkintoa
- Pätevyys terveydenhuollon vaativissa asiantuntijatehtävissä: Työntekijältä edellytetään sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoa tai terveydenhuoltoalan aikaisempaa opistoasteista tutkintoa, sekä tarvittaessa erikoistumiskoulutusta, täydennyskoulutusta tai vastaavia opintoja tai työssä hankittua osaamista
- Pätevyys terveydenhuollon erityisasiantuntijatehtävissä: Työntekijältä edellytetään ylempää korkeakoulututkintoa, ammattikorkeakoulututkintoa tai aikaisempaa opistoasteista tutkintoa sekä erikoistumiskoulutusta, lisäkoulutusta tai syventävää erikoistumiskoulutusta tai työssä hankittua osaamista
 - Erityisasiantuntijatehtävät, taso A, B: Tarvittava erikoistumiskoulutus, täydennyskoulutus tai vastaavat opinnot tai työssä hankittu osaaminen
 - Erityisasiantuntijatehtävät, taso C, D: Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto (YAMK tai maisterin tutkinto)
 - Erityisasiantuntijatehtävät, taso E: Soveltuva ylempi korkeakoulututkinto (YAMK tai maisterin tutkinto) tai tehtävän edellyttämä akateeminen jatkotutkinto

3.4 Tehtävät

Hoitohenkilöstön tehtävien osalta terveydenhuollon (2 §) ja sosiaalihuollon (3 §) tehtävät määritellään eri ryhmiin sen mukaisesti, kuuluuko tehtävä terveydenhuollon tehtäviin (esimerkiksi sairaalan vuodeosasto) vai sosiaalihuollon tehtäviin (esimerkiksi kotihoito).

3.4.1 Sosiaalihuollon ammattitehtävät

3.4.1.1 Sosiaalihuollon ammattitehtävät

Tähän tehtäväryhmään kuuluvien päätehtävät muodostuvat hoivan, hoidon, huolenpidon, kasvatuksen ja kuntoutuksen ammattitehtävistä. Tähän ryhmään voivat kuulua esimerkiksi lähihoitaja ja vastaavat aiemmat koulutusnimikkeet.

3.4.1.2 Sosiaalihuollon vaativat ammattitehtävät

Tähän tehtäväryhmään kuuluvien päätehtävät muodostuvat hoidon, huolenpidon, kasvatuksen ja kuntoutuksen vaativista ammattitehtävistä. Vaativissa ammattitehtävissä edellytetään osaamista ja perehtyneisyyttä, jotka on hankittu esimerkiksi tutkintoa täydentävällä lisäkoulutuksella, sitä vastaavalla työnantajan järjestämällä koulutuksella, työssä oppimalla, ammatti- tai erikoisammattitutkinnolla.

Tähän ryhmään voivat kuulua lähihoitajat sekä vastaavat aiemmat koulutusnimikkeet. Ryhmään sisältyy vaativia ammattitehtäviä, kuten kotihoidossa toteutettavat lääkehoitoa sisältävät tehtävät. Vaativia ammattitehtäviä voi sijoittua myös lastensuojeluun, vammaispalveluihin, mielenterveys- ja päihdepalveluihin sekä ikääntyneiden palveluihin, mukaan lukien vaativien asiakasryhmien asumispalvelut. Lisäksi vaativiksi ammattitehtäviksi luetaan muun muassa AAC-ohjaajan, muistihoitajan ja saattohoitajan tehtävät sekä tiimivastaavan, tiimivetäjän ja kouluttajan tehtävät. Ryhmään kuuluu myös varahenkilön tehtävä, jossa edellytetään työskentelyä useissa eri yksiköissä ja monipuolista osaamista.

3.4.2 Terveydenhuollon ammattitehtävät

3.4.2.1 Terveydenhuollon ammattitehtävät

Tähän tehtäväryhmään kuuluvien päätehtävät muodostuvat hoidon, huolenpidon, kasvatuksen ja kuntoutuksen ammattitehtävistä. Tähän ryhmään voivat kuulua esimerkiksi lähihoitaja ja vastaavat aiemmat koulutusnimikkeet. Pätevyys: Viranhaltijalta/työntekijältä edellytetään sosiaali- ja terveysalan perustutkintoa tai alan aikaisempaa kouluasteista ammatillista tutkintoa.

Tehtävän taso		Tehtävänimike	Tehtäväkuva - Työnantajan määrittelemät kriteerit	Pätevyys Työnantajan määrittelemä: - tehtävän edellyttämä koulutus - tehtävän edellyttämä osaaminen
Terveystieteiden ammattitehtävät	Sosiaalihuollon ammattitehtävät			
TASOC		Lähihoitaja	Erityisosaamista vaativa tehtävä Vastuu B-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Lisäksi tehtävä edellyttää tietyn tehtäväalueen syvempää hallintaa, kuten laajan tehtäväalueen hallintaa, monien asioiden yhtäaikaista hallintaa tai toisistaan poikkeavien tietojen tai taitojen hallintaa	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto Laajempi osaaminen kuin tasolla B kuten työssä hankittujen tietojen ja taitojen kautta saavutettu erikoisosaaminen
TASOB		Lähihoitaja	Erityisosaamista vaativa tehtävä Vastuu A-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Tehtävä edellyttää syvempää tai laajempaa osaamista kuin tasolla A	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto Syvempi tai laajempi osaaminen kuin tasolla A
TASOA		Lähihoitaja	Tutkinnon mukainen perustehtävä Työyksikön tehtävien edellyttämä osaaminen. Tehtävä voi edellyttää uuden tiedon hankkimista ja osaamisen kehittämistä	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto Tutkinnon tuottama perusosaaminen

Taulukko 1. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattitehtävät

3.4.2.2 Terveystieteiden vaativat ammattitehtävät

Tähän tehtäväryhmään kuuluvien päätehtävät muodostuvat hoidon, huolenpidon, kasvatuksen ja kuntoutuksen vaativista ammattitehtävistä. Vaativissa ammattitehtävissä edellytetään osaamista ja perehtyneisyyttä, jotka on hankittu esimerkiksi tutkintoa täydentävällä lisäkoulutuksella, sitä vastaavalla työnantajan järjestämällä koulutuksella, työssä oppimalla, ammatti- tai erikoisammattitutkinnolla.

Tähän tehtäväryhmään voivat kuulua esimerkiksi lähihoitaja ja vastaavat aiemmat koulutusnimikkeet. Näitä tehtäviä ovat yksiköiden (esimerkiksi teho-, päivystys-, syöpä- ja leikkausosasto, psykiatrien sairaaloiden akuutti- ja vaikeahoitoisten osasto, laboratorio) vaativat tehtävät ja tehtävät, joissa on vastuu erityistehtävästä omassa työyksikössä (esim. haavahoito).

Tehtävän taso		Tehtävänimike	Tehtäväkuva - Työnantajan määrittelemät kriteerit	Pätevyys Työnantajan määrittelemä: - tehtävän edellyttämä koulutus - tehtävän edellyttämä osaaminen
Terveysthuollon vaativat ammattehtävät	Sosiaalihuollon vaativat ammattehtävät			
TASOD		Lähihoitaja asiantuntijana	Laajaa erityisosaamista vaativa tehtävä Vastuu C-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Lisäksi tehtävä edellyttää tietyn tehtäväalueen asiantuntemusta ja syvempää hallintaa	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto ja soveltuva erikoisammattitutkinto (tai sen osa), täydennyskoulutus tai työssä hankittu osaaminen
TASOC		Erikoistunut lähihoitaja	Erityisosaamista vaativa tehtävä Vastuu B-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Lisäksi tehtävä edellyttää tietyn tehtäväalueen syvempää hallintaa, kuten laajan tehtäväalueen hallintaa, monien asioiden yhtäaikaista hallintaa tai toisistaan poikkeavien tietojen tai taitojen hallintaa	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto ja soveltuva erikoisammattitutkinto (tai sen osa), täydennyskoulutus tai työssä hankittu osaaminen
TASOB		Erikoistunut lähihoitaja	Erityisosaamista vaativa tehtävä Vastuu A-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Tehtävä edellyttää syvempää tai laajempaa osaamista kuin tasolla A	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto ja soveltuva erikoisammattitutkinto (tai sen osa), täydennyskoulutus tai työssä hankittu osaaminen
TASOA		Erikoistunut lähihoitaja tai tutkinnon mukainen nimike esim. (perustason) ensihoitaja	Vaativa tutkinnon mukainen perustehtävä tai tutkinnon mukaisesti perustehtävää laajavastuisempi tehtävä Tehtävä edellyttää erityisosaamista ja sisältää perustehtävää laajempaa vastuuta, esim. perustason ensihoitaja	Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto Tarvittaessa erikoisammattitutkinto (tai sen osa), täydennyskoulutus tai vastaavat opinnot tai työssä hankittu osaaminen

Taulukko 2. Sosiaali- ja terveydenhuollon vaativat ammattehtävät

3.4.2.3 Terveysthuollon asiantuntijatehtävät

Tähän tehtäväryhmään kuuluvien päätehtävät muodostuvat terveydenhuollon asiantuntijatehtävistä. Tähän ryhmään voivat kuulua esimerkiksi sairaanhoitaja, röntgenhoitaja, laboratoriohoitaja tai bioanalyytikko, fysioterapeutti, toimintaterapeutti ja suuhygienisti.

Tehtävän taso		Tehtävänimike	Tehtäväkuva - Työnantajan määrittelemät kriteerit	Pätevyys Työnantajan määrittelemä: - tehtävän edellyttämä koulutus - tehtävän edellyttämä osaaminen
Terveysthuollon asiantuntijatehtävät				
TASOC		Tutkintanimike	Tutkinnon mukaisesti perustehtävää laajavastuisempi tehtävä Vastuu B-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Lisäksi tehtävä edellyttää tietyn tehtäväalueen syvempää hallintaa, kuten laajan tehtäväalueen hallintaa, monien asioiden yhtäaikaista hallintaa tai toisistaan poikkeavien tietojen tai taitojen hallintaa	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto tai terveydenhuoltoalan aikaisempi opistoasteinen tutkinto Laajempi osaaminen kuin tasolla B kuten työssä hankittujen tietojen ja taitojen kautta saavutettu erikoisosaaminen
TASOB		Tutkintanimike	Tutkinnon mukaisesti perustehtävää laajavastuisempi tehtävä Vastuu A-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Tehtävä edellyttää syvempää tai laajempaa osaamista kuin tasolla A	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto tai terveydenhuoltoalan aikaisempi opistoasteinen tutkinto Syvempi tai laajempi osaaminen kuin tasolla A
TASOA		Tutkintanimike Esim. sairaanhoitaja/fysioterapeutti/bioanalyytikko/röntgenhoitaja	Tutkinnon mukainen perustehtävä Tehtävä voi edellyttää uuden tiedon hankkimista ja osaamisen kehittämistä	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto tai terveydenhuoltoalan aikaisempi opistoasteinen tutkinto Työyksikön tehtävien edellyttämä osaaminen

Taulukko 3. Terveysthuollon asiantuntijatehtävät

3.4.2.4 Terveysthuollon vaativat asiantuntijatehtävät

Tähän palkkaryhmään kuuluvien päätehtävät muodostuvat terveydenhuollon, ennaltaehkäisevän terveydenhoidon, hoitotyön ja kuntoutuksen vaativista asiantuntijatehtävistä. Terveysthuollon vaativia asiantuntijatehtäviä ovat lisäksi kätilön ja terveydenhoitajan tehtävät. Vaativissa asiantuntijatehtävissä edellytetään osaamista ja perehtyneisyyttä, jotka on hankittu esimerkiksi tutkintoa täydentävällä lisäkoulutuksella, sitä vastaavalla työnantajan järjestämällä koulutuksella tai työssä oppimalla.

Terveysthuollon vaativia asiantuntijatehtäviä ovat esimerkiksi teho-, päivystys- ja leikkausosastojen, syöpä- ja dialyysihoitoa antavien yksiköiden sekä kotihoidon sairaanhoitajan tehtävät. Tähän ryhmään kuuluvat myös psykiatrian, laboratorion (esim. syväosaamista edellyttävä analytiikka), kuvantamisen ja suuhygienistin vaativat tehtävät. Lisäksi vaativiin tehtäviin kuuluvat tehtävät, joissa on vastuu erityisosaamista edellyttävästä erityistehtävästä omassa työyksikössä (esim. haavahoitaja, seksuaalineuvoja, avannehoitaja). Lisäksi näitä tehtäviä ovat kuntoutuksen asiantuntijatehtävät (esimerkiksi fysioterapeutti, toimintaterapeutti), joissa vaaditaan kuntoutuksen syvällistä tai laajaa erityisosaamista omalla ammattialalla tiettyyn asiakasryhmään tai työalueeseen liittyen. Näitä ovat esimerkiksi kuntoutuksen suoravastaanotto ja kotiin vietävät kuntoutuspalvelut sekä työfysioterapeutin tehtävät.

Tehtävän taso		Tehtävänimike	Tehtäväkuva - Työnantajan määrittelemät kriteerit	Pätevyys Työnantajan määrittelemät: - tehtävän edellyttämä koulutus - tehtävän edellyttämä osaaminen
Terveydenhuollon vaativat asiantuntijatehtävät				
TASOC		Erikoistunut X	Tutkinnon mukaisista perustehtävistä laajavastuisempi tehtävä Vastuu B-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Lisäksi tehtävä edellyttää tietyn tehtäväalueen syvempää hallintaa, kuten laajan tehtäväalueen hallintaa, monien asioiden yhtäaikaista hallintaa tai toisistaan poikkeavien tietojen tai taitojen hallintaa	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto tai terveydenhuoltoalan aikaisempi opistoasteinen tutkinto Syvempi tai laajempi osaaminen kuin tasolla B kuten erikoistumiskoulutuksen, täydennyskoulutuksen tai vastaavien opintojen tai työssä hankittujen tietojen ja taitojen kautta saavutettu erityisosaaminen
TASOB		Erikoistunut X	Erityisosaamista vaativa tehtävä Vastuu A-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa kuten erityisvastuuta sisältävät tehtävät omassa työyksikössä	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto tai terveydenhuoltoalan aikaisempi opistoasteinen tutkinto Syvempi tai laajempi osaaminen kuin tasolla A kuten erikoistumiskoulutuksen, täydennyskoulutuksen tai vastaavien opintojen tai työssä hankittujen tietojen ja taitojen kautta saavutettu osaaminen
TASOB		Tutkintonimike	Erityisosaamista vaativa tehtävä Vastuu A-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa kuten erityisvastuuta sisältävät tehtävät omassa työyksikössä	
TASOA		Tutkintonimike Esim. kätilö/sairaanhoidaja/fysioterapeutti	Vaativat tutkinnon mukainen perustehtävä tai tutkinnon mukaisista perustehtävistä laajavastuisempi tehtävä Työnantajan määrittelemät yksikkökohtaiset vaativat asiantuntijatehtävät tai muut erityisvastuuta sisältävät vaativat tehtävät	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto tai terveydenhuoltoalan aikaisempi opistoasteinen tutkinto Tarvittaessa erikoistumiskoulutus, täydennyskoulutus tai vastaavat opinnot tai työssä hankittu osaaminen

Taulukko 4. Terveydenhuollon vaativat asiantuntijatehtävät

3.4.2.5 Terveydenhuollon erityisasiantuntijatehtävät

Tähän tehtäväryhmään kuuluvien päätehtävät edellyttävät itsenäistä alan teoreettista hallintaa tai käytännön erityisasiantuntemusta. Erityisasiantuntijan tehtävissä edellytetään erityistä osaamista ja perehtyneisyyttä, jotka on hankittu esimerkiksi yli 210 opintopisteen tutkinnolla, tutkintoa täydentävällä lisäkoulutuksella, sitä vastaavalla työnantajan järjestämällä koulutuksella tai työssä oppimalla. Hoitotyön ja kuntoutuksen erityisasiantuntijatehtävissä on laaja-alainen vastuu kehittää tai suunnitella hoitomenetelmiä, konsultoida ja kouluttaa koko työnantajan tasolla tai omaa yksikköä laajemmin. Tehtäviin voi kuulua yhteistyö yli organisaatorajojen (mm. valtakunnallisissa verkostoissa).

Tähän ryhmään kuuluvat esimerkiksi kliininen asiantuntija, tutkimus- ja opetushoitaja, hygieniahoitaja, haavahoitaja, hyvinvointikoordinaattori, yhdyspintakoordinaattori ja kehittäjäterveydenhoitaja. Lisäksi erityisasiantuntijatehtävissä voi olla terveydenhuollon potilas- tai asiakastyötä.

Tehtävän taso		Tehtävänimike	Tehtäväkuva - Työnantajan määrittelemät kriteerit	Pätevyys Työnantajan määrittelemä: - tehtävän edellyttämä koulutus - tehtävän edellyttämä osaaminen
Terveystieteiden erityisasiantuntijatehtävät				
TASOE		Kliinisen X-tieteen asiantuntija Esim. kliinisen hoitotieteen asiantuntija	Laajavastuinen erityisasiantuntijatehtävä Vastuu D-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Tehtävä voi olla esim. YTA-tasoinen, vaativa, laajaa vastuuta ja erityisosaamista edellyttävä hoitotyön tutkimus- ja kehittämistehtävä	Ylempi korkeakoulututkinto Tehtävän edellyttävä soveltuva akateeminen jatkokutkinto (tai soveltuva maisterin tai YAMK tutkinto)
TASOD		Kliinisen X-asiantuntija Esim. kliinisen hoitotyön/lääkinnällisen kuntoutuksen/ diagnostikan asiantuntija	Laajavastuinen asiantuntijatehtävä Vastuu C-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Tehtävässä laaja-alainen vastuu kehittää ja suunnitella hoitotyötä sekä konsultoida tai kouluttaa muuta henkilöstöä. Tehtävä sisältää esim. yksikkö- tai organisaatorajat ylittävää yhteistyötä.	Ylempi korkeakoulututkinto Soveltuva YAMK tai maisterin tutkinto
TASOC		Asiantuntija X Esim. asiantuntijabioanalyytikko/röntgenhoitaja/	Laajaa erityisosaamista vaativa tehtävä Vastuu B-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa. Lisäksi tehtävä edellyttää tietyn tehtäväalueen asiantuntemusta ja syvempää hallintaa sekä sisältää esim. laajaa kehittämis- ja kouluttamisvastuuta, myös oman yksikön ulkopuolella.	Ylempi korkeakoulututkinto Soveltuva YAMK tai maisterin tutkinto
TASOB		Asiantuntija X Esim. asiantuntijasairaanhoidaja/kätilö/ensihoidaja	Laajaa erityisosaamista vaativa tehtävä Vastuu A-tasoa laajempaa ja itsenäisen päätöksenteon taso vaativampaa kuten erityisvastuuta sisältävät tehtävät omassa työyksikössä	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto tai terveydenhuollon alkaempi opistoasteinen tutkinto Lisäksi erikoistumiskoulutus, täydennyskoulutus tai vastaavat opinnot tai työssä hankittu osaaminen
TASOA		Erikoistunut X Esim. erikoistunut sairaanhoidaja/kätilö/fysioterapeutti	Laajaa erityisosaamista vaativa tehtävä Tehtävä vaatii erityisosaamista ja/tai sisältää perustehtävää laajempaa vastuuta	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto tai terveydenhuollon alkaempi opistoasteinen tutkinto Lisäksi erikoistumiskoulutus, täydennyskoulutus tai vastaavat opinnot tai työssä hankittu osaaminen
TASOA		Tutkintonimike esim. ensihoidaja/terveydenhoitaja/sairaanhoidaja	Vaativa tutkinnon mukainen perustehtävä tai tutkinnon mukainen perustehtävää laajavastuisempi tehtävä Työnantajan määrittelemät työyksikkökohtaiset vaativat asiantuntijatehtävät tai muut tehtävät, joissa on vastuuta erityistehtävästä.	Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto tai terveydenhuollon alkaempi opistoasteinen tutkinto Työyksikön tehtävien edellyttämä osaaminen tai mahdollisesti tarvittava erityisosaaminen

Taulukko 5. Terveystieteiden erityisasiantuntijatehtävät

4 Kysymykset Ota kantaa -palveluun

- Miten malli palvelee hoitohenkilöstöä urakehitystä hyvinvointialueilla?
- Mikä malliluonnoksessa jää huomiotta?
- Kattaako malli riittävästi hoitotyön eri ammattiryhmät?
- Miten hyvin malli on sovellettavissa hyvinvointialueilla? (asteikko 1–5?)
- Ovatko ehdotetut tehtävänimikkeet toimivia? Jos vastaus on ei, niin lisäkysymys miksi?
- Mitä muuta haluat uramallista sanoa?

5 Hoitohenkilöstön kansallisen uramallin

Hoitohenkilöstön kansallisen uramallin luonnos on eri tahojen kommentoitavissa Ota kantaa -palvelussa 2.2.-18.2.2026 välisenä aikana, minkä jälkeen sitä täsmennetään saatujen kommenttien pohjalta. Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta (STANK) antaa siitä suosituksen keväällä 2026.

Lisätietoja

Pia Suvivuo

pia.suvivuo@gov.fi

Senni Pakarinen

senni.pakarinen@gov.fi